

Løgmanrøðan til umrøðu

Røða P. M. Dam's:

(Framhald)

Og Nato-gölonummarið, harra landsstýrismaður Kaisten Hoydal, skaldið fræga, Er tað ikki herligt at eiga nakrar yrkingar, sum duga, tá ein kennir so innarliga trongd til at fjala seg, krøvja seg fyri síni egnu domandi hond og ond?

Eg minnst pálmansunnudag, Ken- ni stongina síga mær niður á hattin, Hon skuldi havt súsandig ferð, fenerplátan skuldi skorið hattin og klovið skalið! Tað var ætlanin? Men so kom handa kvinnuhondin og sprakk til, so hann misti takid, og stongin seig istaðin fyri at súsa við risakraft!

Spell, ha, Landasvikjarin! Selj- arin av Føroyum, føroyinginum í Føroyum fyrri danskt gull — tað gullið, sum nú varð so knappliga

so herligt — hesin brotsmaðurin móti tjóðini skuldi ikki koma heim í lívi! Handa kvinnuhondin, Skal hon ikki fáa eitt dómadags- kvæði, harra Hoydal, harra Erlend, ur Paturssonur, háttvirdi lands- stýrismenn, Hon má sortna í søg- uni, druknast sum ein Anika á vanni!

Hvussu er, harra Hoydal, harra Erlendur Paturssonar, veldugu hátt virdu landsstýrismenn, hvussu er við bumbugoymslunum, rakett- støðunum herbúnaðinum, gotra- stykkjunum har uppi í Mjorkadal? Tað skuldi rekast, drívast sprengjast og morðast út av land- inum, Hvussu er gingist við hes- um, Voldi tað mangar skeinur, deyðsanda?

Ella var tað satt, sum fyrrver-

andi lögmaður segði, men sum tá av tykkum og gevasta høvunda okkara var sagt at vera uttan svárt- asta ósannind, Valt tað veruliga satt, at radar- og loranstöðin har uppi í Mjorkadal einans var ein ávaringarskið í friðartíð sum í krigstíð, ein stór sum ikki er minni neyðug í friðartíð nú, ið ferðslan er líkaso nógv í luftini sum á sjónum?

Onkur sigur, at landsstýrismenn- inir frá okkara gæva tjóðveldistíð eins og frá fólkalokksliðinum eru komnir til sannleiksáttannan.

Er tað so?

Jú, menn vilja vera við, at okk- ara gevi kriggsministari, Nato- oyarðir hefur verið uppi í Mjorka- dali og skála við teir knapp- prýddu har uppi.

Eg vil ræða okkara gævu lands- stýrismennum at senda boð eftir danska fliggjarkogarskaldinum at hevja hesa hendung upp í millum stjórnmálar, Eg kenni meg vísan í, at einki skuld kann yrkja einá um- umvendilsyrking so háborna og væl flogda sum hann.

Hvor hefur kastað so nógv við tolli og skatti kastað eftir seinasta landsstýri sum teir nú sitandi stóru landsstýrisflokknarnir?

Hvat gjørdur so somu flokkar, tá ið teir komu til?

Hvussu er nú tollurin á klæðum hjá fiskimenninum?

Hvussu er nú vordid við toll- inum á bensini til útróðarmenn? o, s, fr.

Mær nýtist ikki at svara og gera minar viðmerkingar!

Allir lurtararnir kunnu av beisk- um royndum svara.

Men hetta svar kemur ikki við tokk, smili og blidni — tað er vist!

Hvussu gartaðu ikki sitandi landsstýrisflokknarnir ímóti umset- ingarskattinum?

Men hvat gjørdur hesir somu flokkar, tá ið teir komu til?

Teir hækkaðu hann við 25 %.

Tað var ikki smávegis hækking við eitt kast.

Tað er ikki tann veljari, sum ikki av sjálvroyndum kann tala um hvussu ið henda hækking kend- ist.

Fund av fundi leikaðu fólka- flokkurin og tjóðveldið í imóti seinastu landsstýri fyrri ikki at gera nógv mikið móti prishækk- anini.

Men ongatíð í søguni hefur pris- voksturinn verið so stórur sum hetta árið undir tí sokallaða sjálv- stýrislandsstýrinum 8—10 %.

Arbeidsmannalønin hefur als ikki fylgt við, tí eru korini so trong hjá slitmannafjöldini, sjálvt har sum arbeidi hefur verið hvønn dag, og har sum einki arbeidið hefur verið — og tað hefur verið tilfelli nógvasta staðni — hefur tað verið út av lagi.

Prislaga, dyrtíðarlaga hefur tað kenst teirri arbeidandi fjøldini sum allir teymar eru sleptir og ein prigsalskapur brýtur haftleysur yvir landið.

Hetta reðuliga ólag, henda herviliga prishógnan megu allar árar leggjast í sjógv fyrri at bota uppá millum tað stóru mangan- staðni arbeidsløysu fjøldina. Sum ein fylgja av øllum teimum mongu arbeidum, sum vórðu sett í verk av tí gamla landsstýrinum er ar- beidi til allar hendur á summum plássum. Men á øðrum er sum sagt stóðugt arbeidsløysi. Tað hevur ikki bót um hetta óskil, at sit- andi landsstýri kendist líkasum at leggja stilt og stæda øllum nýggi- um iniciativ.

Við teimum 60 milliónunum, sum seinasta landsstýri kunddi

boða frá sum einum veruleika, og teimum 11 milliónunum, ið eftiri vóru av teimum 20 milliónunum, sum eisini seinasta landsstýri greiddi at fáa til landið, við hes- um peningi saman við tí stóra rakstraravlopinum — 5 milliónur skuldi tað verið gaman í ikki bert at hildið fram við teimum mongu almennu arbeidunum, men tað skuldi verið lagamanni at farið undir tey nýggju arbeidini, sum seinasta landsstýrið hevði fyri- reikað og ætlaði sær beinavegin at fara undir.

Her hugsi eg serliga uppá Norð- oyar bergholið, Sandvíkar berg- holið, og Oyndarfjarðarvegin.

Landsstýrið, ið fór frá, hevði greitt peningaspurningin og fingið ta neyðugu heimildina at fara und- ir at gera hesi arbeidini.

Hvi hefur tað landsstýrið, sum kom til, ikki byrjað at gera hesi arbeidini?

Eg hoyrði í útvarpinum, at menn vóru við at gera tað neyð- turviliga fyrri at byrja arbeidið uppá Norðoyartunnellina. Tað vildi gleitt okkum javnaðarmenn sum hava verið við at fingið pen- ing til gerð av hesum arbeid, og sum høvdu verið við til at fingið tað projekterað, at tað nú uttan dvøl varð farið undir at gera tun- nellina.

Tað er samtykt at gera veg ella tunnelli í Sandvík, og seinasta landsstýrið fekk eisini hetta tunnel arbeidi projekterað. Her skuldi so stalt alt verið greitt nú beinan- vegin at farið undir Sandvíkar- Hvalbiar tunnellina. Og einki pláss í øllum Føroyum liggur nú samferðsluliga verri fyrri, Tað varð serliga illa stalt við sambandinum við hinar bygdarnar, síðan post- bátarutan varð niðurløgd, og bygd- in einki samband hefur uttan yvir fjallið — til gongu — og teir duga

arnar, tá ið Smiril kann sigla inn á Víkina og onkuntíð, tá ið gott er í sjónum kann leggja við for- stavnum at endanum á lendarar- brúnni.

Eg vóni, at tað liggur soleiðis, at landsstýrisins ætlan er at fara undir tunnelarbeidið í Sandvík og seta alla kraft á fyrri at fáa hetta arbeidið liðugt gjørt.

Og Oyndarfjarðarvegurin? Var seinasta landsstýrið ikki farið frá var hetta arbeidi sum so mong onnur arbeid, ið enn liggja og sova sín Tornurósuvøvn, nú verið í fullari gongd.

Tað minsta, ið sitandi landsstýr- ið kunddi gjørt, tað var at latið verið at sabboterað tey arbeid, sum veruliga bæði peningaliga og uppdrárliga og kostnaðaræt- lannarlaga vóru í gerð ella greið at fara í gerð, tá ið landsstýrið fór frá.

ARUPSMÁLID

Arbeidsløysi ræður í Fuglafirði, Vági, á Tvøroyri og í fleiri frá- líkum havnaplássum.

Tað má vera ein livssak at fáa sett arbeid iðgongd á hesum pláss- um og allastaðni, har ið arbeid- sløysi ræður.

Hvat ger landsstýrið her?

Háttvirdi landsstýrismaður Er- lendur Paturssonur hefur, meðan hann sat sum leiðari av einum mótmælissflokki, tjóðveldinum, so mangan hildið fram ynski um bygg- ing av risastórum flakavirkir í hvørjari sýslu.

Var hetta neyðugt, tá ið vit eingin ella bara fá línuskip høvdu, er tað fleirtalt neyðugt nú, ið vit hava fingið ein so stóran og nýti- ligan fiskiflota, ið ein stóran part av árinum fiskar við Føroyar, og um virkini annars eru ment fyrri at geva kappingarforan pris.

Tessverri hefur iniciativid frá føroyskari síðu at fara undir hesi risastóru virkini aftrað seg, av ótta fyrri ikki at orka at geva tann neyðuga kappingafora prisin.

Har standa vit so!

Eru tað so aðrar kreftir enn okk- ara heimliga, sum vilja fara undir hesi stórvirki?

Higartil var tað eisini sum kniv- skorid.

Men so hendir tað óvantaða, at harra Arup advokatur sigur seg at vera fyrri peningakreftir, sum hava hug at fara undir at seta upp eitt fiskavirkir uppá í minsta lagi einar 12 milliónur, men av tí tað er so ótrygt við regluliga at fáa nógv mik- ið av føroyskum fiski, biður hann er í sjónum kann leggja yvir for- stavnum at endanum á lendarar- brúnni.

Eg vóni, at tað liggur soleiðis, at landsstýrisins ætlan er at fara undir tunnelarbeidið í Sandvík og seta alla kraft á fyrri at fáa hetta arbeidið liðugt gjørt.

Hvat gera onnur lond?

Hvussu selja ikki svensk skip teirra veiðu í Danmark! Hvussu keypa ikki onnur lond sum Týska- land, Bretland, Noregi og fleiri fisk frá fremmanda landa skipum.

Hesin handil gevur arbeid, inn- (Framhald á 3. síðu)

Tað var tann tíð...

Føroyskað eftir Carl Gran.

Lag: Marseillaisen.

Tað var tann tíð, vit ei mundi skilja
at seta fram ynski og krøv,
tá vit trútu evni at vilja
:: vóru trælir frá vøggju til grov ::
Uttan trúna á mátt sín og megi
hoygdist djúpari ætt eftir ætt,
vunnu aldri vár dýra rett,
men slóktist teimum hvor neisti og gleði.
Men vitar lýstu tá
oss brotaryggum á!
Og fylktir tætt
for trú og rett
vit vinna brátt á slætt!

Har, ið fedrarnir hvíla í moldum
og dæmikka leið teirra fór,
nú treystiligt frá umdømi boldum
:: ljóðar sigursins ljómandi kór ::
Har er vilji til státtin at hevja,
og ein kraft sum óbendiligt stál
ser sokir hitt bjartasta mál.
Vár rett vit stóðugt treystari krevja!
Einn sterkari vit gá,
í stormi halda á!
Og fylktir tætt
for trú og rett
vit vinna brátt á slætt!

Lat teir stríðast og berjast í fjarum,
Oss er heimíð og fólk vára alt!
Vit fylgja teim lýsandum varðum,
:: bjartir hugsjónarmenn hava valt ::
Vit ei mál lata okkum av hondum!
For státtin, várt dýra heim
vit stríðast við gleði og gleim,
um brýtur mót brinbardur strondum,
vit djarvir halda á!
Ígjøgnum stormin gá!
Um dækt um kógv
og brotasjógv
brátt slætt á reynt og lógv!

Vár flokkur! í fylkingum stóru
vit slíta hvørt tjóður og hafi!
Vára roddir, ið veikir fyrr vóru
:: nú runga í tinari kraft ::
Í komandi døgum vit vilja
standa sum stinnasta berg,
hvar menn vilja skaða tín merg,
Hvor maður og kvinna tá skilja:
Tín leiðsla er holl,
ei skúgvast um koll!
Á vakt við tær
ein sigur fær,
av øllum sigrum har!

P æ t u r.

Byggifinansiering

Vit eru altíð til reiðar at leggja til
rættis og veita finansiering — tað
veri seg til húsa- ella skipabygging

Fyrr ella seinni fáa tygum brúk fyrri
einum banka — latið OKKARA banka
verða tygara banka

SJÓVINNUBANKIN